

Dlhodobý majetok

1. Pojem a charakteristika DM

Aby mohol podnik vykonávať činnosť a dosiahnuť ciele, ktoré si stanovil, potrebuje na to určité prostriedky. Tieto prostriedky sa označujú pojmom majetok. Majetkom podniku sú všetky prostriedky, ktoré podnik pri svojej činnosti obstaráva, používa, vytvára a účelne s nimi hospodári. Majetok môže mať charakter: hmotný (budova), nehmotný (software), peňažný (peniaze v hotov.)

2. Klasifikácia a štruktúra DM

Majetok sa z časového hľadiska delí na:

 DLHODOBÝ MAJETOK – majetok, kt. doba použiteľnosti, dohodnutá doba splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom je dlhšia ako 1 rok.

 KRÁTKODOBÝ MAJETOK - majetok, kt. doba použiteľnosti, dohodnutá doba splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom je najviac 1 rok.

Majetok z hľadiska prevádzkového cyklu delíme na:

- a) obežný
- b) neobežný

Majetok z hľadiska likvidity delíme na:

- a) nelikvidný
- b) s vyšším stupňom likvidity
- c) likvidný

Členenie DM:

- 1.) Dlhodobý nehmotný majetok => ocenenie > 50 000,-
- 2.) Dlhodobý hmotný majetok => ocenenie > 30 000,-
- 3.) Dlhodobý finančný majetok
- 4.) Dlhodobé pohľadávky

Dlhodobý nehmotný majetok

- sú to zložky majetku, kt. ocenenie je vyššie ako 50 000,- a doba použiteľnosti dlhšia ako 1 rok.

- DNM, kt. ocenenie sa rovná 50 000,- alebo nižšie, možno zaradiť do DNM, ak doba použiteľnosti je dlhšia ako 1 rok. Ak takýto majetok nie je zaradený medzi DM, patrí medzi ostatné služby.

Dlhodobý hmotný majetok

- doba použiteľnosti je dlhšia ako 1 rok a ocenenie je vyššie ako 30 000,-

- podiel jednotl. skupín majetku z jeho celkového objemu vyjadruje štruktúru majetku. Rozbor štruktúry majetku poskytuje informácie pre určenie objemu opráv, objemu a zamerania investícií pre využitie výrobných kapacít, pre utváranie vhodnej špecializácie a kooperačných vzťahov vo výrobe.

Dlhodobý finančný majetok

- účtovná jednotka ho má v držbe dlhšie ako 1 rok. Pod FM sa rozumejú cenné papiere, vklady, poskytnuté pôžičky, obligácie...

3. Spôsoby obstarávania

Podnik si môže DM obstaráť:

• Kúpou – najčastejší spôsob môže byť aj formou preddavkov za budúcu dodávku. Čas obstarávania až po zaradenie do používania – protokol o zaradení DM do používania.

• Vlastnou činnosťou (vo vl. rézii) – aktivovanie majetku – aktíva – zobrazený a zachytený majetok v súvahe.

• Bezplatný prevod podľa právnych predpisov – majetok, kt. musí spĺňať osobitné podmienky z hľadiska bezpečnosti a dodržiavania predpisov.

Po dokončení výstavby majetok odpíše a takto odpísaný majetok odovzdá užívateľovi, kt. ho už neodpisuje.

• Darovaním – bezplatné odovzdanie, pri kt. však môžu vznikať náklady.

• Získaním práv na výsledky duševnej tvorivej činnosti

• Preradením majetku z osobného užívania do podniku – preradenie osob. majetku na účely podnikania.

• Na základe zmluvy o kúpe najatej veci – tzv. finančný leasing – na základe leasingovej zmluvy sa prenajímateľ a nájomca dohodnú, že po skončení nájmu zostane majetok nájomcovi. Na cene sa tiež dohodnú v leasingovej zmluve. Ide o obstarávanie formou postupných splátok. Oceňovanie majetku: majetok oceňujeme z jednotlivých zložiek majetku

a) obstarávacou cenou

1. HM s výnimkou HM vytvoreného vlastnou činnosťou

2. NM s výnimkou NM vytvoreného vlastnou činnosťou

b) vlastnými nákladmi

HM a NM vytvorený vlastnou činnosťou

c) reprodukčnou obstarávacou cenou

1. majetok v prípade bezprostredného nadobudnutia

2. NM vytvorený vlastnou činnosťou ak sú $VN > ROC$ majetok

3. majetok preradený z osobného užívania do podnikania

4. NM a HM novozistený pri inventarizácii a doteraz v účtovníctve nezachytený

Zníženie ocenenia majetku:

a) trvalé zníženie – prejavuje sa formou odpisovania a vyjadruje sa v oprávkach k DHM a DNM

b) prechodné zníženie – (dočasné) prejavuje sa pri znížení úžitkovej hodnoty DHM a DNM a zachytáva sa pomocou opravných položiek ku majetku

4. Opotrebovanie

- je to proces straty úžitkových vlastností v naturálnej podobe. Predstavuje časť hodnoty odpisovaného DNM a DHM, kt. sa už preniesla do hodnoty výrobku v hodnotovej forme. Časť hodnoty dlhodobého majetku, kt. zodpovedá jeho opotrebeniu, sa prenáša do výkonov podniku.

5. Faktory opotrebovania

1) Fyzické opotrebenie – odpisovaný DNM a DHM stráca úžitkové vlastnosti

a) aktívne – vplyvom používania

b) pasívne – vplyvom fyzického starnutia v období nepoužívania

2) Morálne opotrebenie – opotrebenie vplyvom technického pokroku

6. Faktory na zmiernenie opotrebenia

- údržbou

- opravou (malé, stredné, generálne) => obnova DM odpisovaného

7. Účtovné a daňové odpisy

Odpisy – sú peňažným vyjadrením fyzického a morálneho opotrebenia, ktoré majú nasledovné funkcie:

a) tradičná – vyjadruje prenos opotrebenia a hodnoty

b) moderná – umožňuje odpísať majetok, čo najrýchlejšie

c) nákladová – odpisované náklady zvyšujú ceny vstupov

d) finančná – sú zdrojom financovania odpisovaného DM

¶ ÚČTOVNÉ ODPISY – vyjadrujú skutočný priebeh opotrebenia a sú predmetom účtovania v účtovníctve.

Ich výška závisí od doby používania alebo sa môže stanoviť vo vzťahu k všetkým použitým výkonom. ¶ DAŇOVÉ ODPISY – slúžia pre účely zistenia základu dane z príjmov. Zo zákona o dani z príjmov vyplýva horný limit, kt. je možné započítať do základu dani z príjmov. Základom pre výpočet je vstupná hodnota, kt. sa môže zvýšiť o technické zhodnotenie => zvýšená vstupná hodnota. 8. Metódy odpisovania

Odpisovanie možno uskutočňovať rovnomerne alebo zrýchlene, podľa rozhodnutia podniku. Rovnomerné odpisovanie a zrýchlené odpisovanie sa označujú ako metódy odpisovania. 9. Evidencia DM

Jednotlivé druhy majetku sa evidujú v operatívnej evidencii a to od zaradenia evidencie až po vyradenie. Evidenčnou jednotkou je inventárny predmet, kt. môže byť jednotlivý predmet (sústruh), súbor zariadení (montážna linka) alebo účelové zariadenie (sklad materiálu). Každý invent. predmet prevzatý do používania musí mať svoje inventárne číslo, kt. má byť uvedené na invent. predmete nezmazateľným spôsobom. Rozlišujeme 2 druhy evidencie:

1. technická – zachytáva druhy strojov, ich počet, techn. stav, technolog. použitie a rozmiestnenie.

2. majetková – vedie sa väčšinou v učitárni, základom je invent. predmet

10. Financovanie DM

Pod pojmom financovanie sa rozumie proces získavania zdrojov pre potreby založenia podniku alebo jeho ďalšej činnosti. Zdroje financovania sa označujú ako kapitál. Zo získaných zdrojov sa zabezpečuje majetok, pomocou ktorého sa uskutočňuje podnikateľská činnosť.

Externé zdroje sú to zdroje, ktoré podnik získa z vonkajšieho okolia (vklady vlastníkov, záväzky, úvery, dotácie)

Interné zdroje sú to zdroje, ktoré podnik používa ako svoje vnútorné (zisk z bežného alebo predchádzajúceho roka)

11. Starostlivosť o DM a jej význam

Cieľom je udržať majetok v prevádzkovo – schopnom stave. Starostlivosť o DM zabezpečujeme: obnovou, údržbou a opravou.

OBNOVA – súhrn činností, kt. odstraňujú následky opotrebovania.

ÚDRŽBA – je to prac. starostlivosť, kt. sa predchádza opotrebovaniu (výmena oleja)

OPRAVA – odstraňujú sa ňou následky opotrebovania a zabezpečujú pôvodné úžitkové vlastnosti. Rozlišujeme: 1. malé opravy (výmena kľúčky na dverách)

2. stredné opravy (výmena okien)

3. generálne opravy (prestavba budovy)

12. Vyradovanie DM

Dlhodobý majetok sa vyraduje z používania vtedy, keď je opotrebený, už nepotrebný alebo pre iné príčiny. Spôsoby vyradenia:

1) Likvidáciou v dôsledku morálneho alebo fyzického opotrebenia

2) Predajom ak DM už nepotrebujeme

3) Darovaním dobrovoľný bezplatný prevod

4) Bezpl.

prevodom podľa práv. predpisov povinný bezpl. prevod, kt. upravujú zákony

5) V dôsledku manka a škody v dôsledku krádeže, havárie a živelnej pohromy.